

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sacerdotale Ad consuetudinem S. Romanæ Ecclesiæ
aliarumque ecclesiarum ex Apostolic[a]e bibliothec[a]e ac
Sanctorum Patrum iurium sanctionibus, &
ecclesiasticorum doctorum scriptis ...**

Venetiis, 1579

De excommunicatione minori. c. 11

urn:nbn:de:hbz:466:1-40307

De excommunicatione minoru

cēda eēt solēnis pnia. ¶ Quart⁹, de excoicatis excoicatione
maiori. ¶ Itē declarauit. s. esse casus epis referuatos de appro
bata consuetudine. ¶ Primus est pctm homicidij voluntarij.
¶ Scōs, est pctm falsariorū. ¶ Tertius est pctm violatiū ecclē
sticā libertatē. ¶ Quart⁹, est pctm violatiū ecclēsticā immuni
tatē. ¶ Quintus, est pctm sortilegorū, diuinatoꝝ, ⁊ incantatoꝝ.
Quāuis aut dicta extranagans fuerit reuocata p clem. duduz,
de sepul. tñ q̄tū ad dictos casus nihil innouatū fuit, etsi alia ibi
p̄tenta sūt. Et sic v̄, q̄ adhuc illi remaneant. Et addit in Pifa
nella, q̄ p̄f̄ nihilominus epi in suis ep̄atibus casus sibi refer
uare, sicut v̄icis expedire, sicut p̄f̄ p̄stitutiones facere; ⁊ multo
magis p̄ciliū synodale, vel puinciale: a q̄oꝝū sententijs sacer
dotes nō valent absoluere. Ideoq̄ annuatim petere debēt ab
ep̄o casus, ⁊ cēsuras, quas sibi referuāt: ⁊ s̄m ipsius epi volūta
tē, ⁊ nō alr absoluāt. ¶ Et q̄ superius tractatū est de excoica
tione maiori: nō incōgruū visū ē hic breuissime aliqua ponere
de excoicatione minori, iter dicto, suspēsiōne, ⁊ irregularitate.

De Excommunicatione minori. Ca. II.

Postq̄ igitur tractauim⁹ de excoicatione maiori, nūc ali
quid dicendum est de minori: a qua potest quilibet sacer
dos absoluere. Cuius effectus est excludere a participatione sa
cramentorū, nō aut a participatione diuinorū. Unde excoi
catus excoicatione minori licite pōt audire missas, ⁊ ecclēstia
oficiare: dū tñ nullum sac̄m percipiat, nec matrimonius, nec
aliud: nisi prius sit absolut⁹: aliter peccaret mortaliter; nec tñ
incurreret irregularitatē. ¶ Incurrit aut quis in hanc excoi
cationē primo pp̄ participatiōē cuz excoicatis maiori excoi
catione, dūmodo participet cum eis in alijs, quaz in crimine,
v̄z q̄ participet in his, que continentur in versu infra scripto.

Os, orare, vale, communitio, mensa negatur.

¶ Quia nō debet loqui cū eo, nec orare, nec eū salutare: nec in
actibus humane cōuersationis aliquam cōionem habere cum
eo, nec comedere cū eodē. ¶ Non tñ semp̄ peccat mortaliter
ille, qui sic participat cum talibus excoicatis: quia hoc esset ni
mis durū, pro sic parua videlicet re, obligare hoies ad pecca
tum mortale: vn̄ de dicit S. Tho. in 3. sent. dist. 18. q. 2. ar. 4. nisi
participet cū illo in cōtēptū ecclēsticę discipline, vel cōtra
prohi-

prohibitionē p̄ceptoriā superioris: ¶ Excipiunt tñ quidā ca-
sus in quibus participantes cū eis nō incurrunt in hāc excōi-
cationē: qui casus in hoc versu infra scripto cōprehenduntur.

¶ Etile. lex. humile. res ignorata, necesse.
¶ Primo v3. qñ q̄s hoc facit, vt p̄curet vtilitatē aīe ipsi⁹ ex-
cōicari. vel ēt vtilitatē p̄p̄riā. v̄tputa. cum petit quis ab excōi-
cato id qd̄ ei excōicat⁹ dare tenet. ⁊ debet: aliter excōicatus de
sua excōicatione cōmodū ⁊ vtilitatē reportaret: vel ēt cuz pe-
tit ab eo ⁊ filiū pro remedio aīe sue. qñ. s. non pōt hīe recursum
ad aliq̄e aliū. ¶ Secdo. excusat lex. s. matrimonij ex parte mu-
lieris. que potest cōicare virū excōicato. cū sit ei subiecta. Vir
tñ non excusatur participando cuz vxore excōicata: qz potest
eā corrigere cogēdo ipsaz. nisi in redditione debiti. ¶ Tertio
excusat humilitas subiectionis. vel seruitutis: vnde filij. q̄ sunt
in patris p̄tate. vel ēt emancipati. si sunt cōmensales patris. ⁊
ab eo recipiunt v̄tualia. vel necessaria excusant: alias nō. Et
serui ⁊ rustici. ⁊ alię subiectę p̄sonę s̄lr excusantur. si partici-
pant cū suis dñis excōicatis. Alioquin si tales p̄sonę nō excu-
sarentur. sequerent̄ infinita inconueniētia ⁊ dāna innocētib⁹.
¶ Non tñ superiores excusantur si participāt cū inferioribus: ni-
si forte participēt i eis rebus. q̄ tenent̄ p̄uidere illis: maxime si
illos nō stetit. qñ eos corrigerēt: ⁊ p̄ eis q̄rerēt abolitionē.
¶ Quarto excusantur ignorātes. nō ignorātia iuris crassa. sed
ignorātia facti: cū. s. eis nō cōstat illū eē excōicātū cū quo parti-
cipāt. ¶ Quinto excusat necessitas: q̄a qlibet in necessitate ⁊ sti-
tutus pōt ab excōicatis elemosynā recipere: ⁊ ecōuerso ēt excōi-
catis i necessitate cōstitutis elemosynā rogār qlibet pōt: nec
ēst expectāda vltima necessitas. ⁊ extrema. Tñ si excōicatus
petat hospitij. nō tenetur q̄s expectare. q̄ ab oib⁹ sit repulsus.
¶ Excōicationem minorē ēt quis incurrit p̄ sacrilegio. ⁊ 7. q.
4. Minor. ¶ S̄lr pro notoria fornicatione. p̄cipue clericū. ex
tra de cōba. cle. vestra. ¶ Itē cuz q̄s recipit eccliam de manu
laici. ⁊ 6. q. 7. si q̄s deinceps. Difficile tñ est hoc elicere ex textu.
¶ Notandū est tñ ex cōstitutione Martini. in concil. Constā-
tīensi. q̄ null⁹ incurrit excōicationē minorē ex participatiōe cū
excōicatis quacūqz excōicationē maiorē: nullusqz tenet vitare
eos ēt i diuinis. nisi fuerit publicati ⁊ denūciati sp̄āl̄. ⁊ notatiz:
exce-

Notan-
dum.

De Interdicto, et Suspensione

excepto, si quis ira notorie percussisset clericum, quod non possit aliqua tergiversatione celari, nec aliquo modo excusari. Quilibet enim tenetur in hoc casu homini percussore deintare, et si non fuerit publice denunciatus: atque hec de excommunicatione dicta sufficiat. Quia vero aliqui non seruantes, interdictum incidunt excommunicatione, et sepe propter septem excommunicationum sunt interdicta, et inde sequuntur suspensiones et irregularitates: de homini censuris aliquid dicendum est. Quod tamen breuissimum sine faciemus: ne contra intentionem nostram in hoc opere scribere videamur. Sufficere enim putamus mentem professoris excitare: ne per crassam ignorantiam, vel per considerationem talia praesumat: sed per hec, quae scribimus, cum ceperit dubitare, subsistat, et ad doctores, quibus homini diffusi tractat, se referat, et solutiones inueniat. Primum ergo dicemus de interdicto, deinde de suspensione, postremo de irregularitate.

De interdicto. Cap. 12.

Interdictum est separatio a certis sacris, et omnibus diuinis officijs, et ecclesiastica sepultura. Et quicquid fertur a iure, quicquid ab homine. A iure interdictum collegium, vel vniuersitas ciuitatis, quae cogit ecclesias, vel ecclesiasticas personas soluere quidam, vel pedagia, vel gabellas pro rebus proprijs. Item vniuersitas quae domos locauerit, vel productas huiusmodi promiserit alienigenis vsurarijs in terra sua ad exercendum genus: Et quae res alias contra personas ecclesiasticas dedit. Et quae non seruauerit ea, ad quae tenetur per decretale. Ubi periculum de electione. quoniam in ea electione Romani pontificis est celebranda. Et quae consentit occidentibus, vel peruenientibus Cardinales S. R. E. vel si infra mensem non puniunt delinquentes, si poterit. Et quae episcopum proprium temere percussit, vel ceperit, vel contumaciter, vel in his fauore dederit, vel non defensusauerit. Est etiam aliquod interdictum speciale: ut cum interdictum ecclesiae pro iniuriis sanguinis ibi effusus, et pro effusione humani seminis studiose percurata: Et quoniam pro discordia priorum episcopus claudit hostiam, et precipit, ut nullus in ea celebret. Et quoniam simoniacae, vel principaliter peractae, vel sine iura episcopi, vel sine reliquis in loco deserto sunt consecrata. In hoc tamen speciali interdicto celebrantes in ea non efficiunt irregulari.

De Suspensione. Cap. 13.

Suspensio est censura ecclesiastica, qua interdictum aliquid officij, vel exercitium competens personae ecclesiasticae, aliquando a iure, aliquando a iudice prolata. A iure ergo suspenduntur simoniaci